

RESTAURANT
TROUSSEAU

DÉJEUNERS

XAVIER
BOSCH
Algú com tu

Premi Ramon Llull

Planeta

Xavier Bosch

Algú com tu

Premi Ramon Llull 2015

© XAVIER BOSCH I SANCHO, 2015
© EDITORIAL PLANETA, S.A., 2015
DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA
PRIMERA EDICIÓ: MARÇ DEL 2015
DIPÒSIT LEGAL: B. 2.773-2015
ISBN: 978-84-9708-276-1
COMPOSICIÓ: VÍCTOR IGUAL, S. L.
IMPRESSIÓ I ENQUADERNACIÓ: CAYFOSA

Queda rigorosament prohibida sense l'autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats

1. UN PERSONATGE MISTERIÓS

Mai no oblidaré la primera vegada que em vaig
fixar en tu.

—M’hi jugo el coll que demà no vindrà a classe
—va mormolejar.

—I tu què saps? —vaig respondre encara més
baixet.

Potser no hauria posat els ulls en tu si, en veure’t
marxar en una hora que no tocava, l’Àxel no hagués
plantejat una juguesca.

—Per la manera com se l’emporten, la Gina no
tornarà. —Vam mirar per la finestra i, veient com
te n’anaves agafada de la mà d’aquell senyor de pas-
ses serenes, va afegir—: Com a mínim, fins dilluns.

—Vosaltres dos, els del fons... Voleu fer el favor
de callar?

El bibliotecari de l’escola no estava per brocs. Era
el professor de filosofia dels grans i, a pesar que ens
havia d’advertir cada dos per tres, teníem la sort

que encara no s'havia après els nostres noms. De fet, els nanos de nou anys tan sols teníem permès d'entrar al paradís de les lletres un únic dia a la setmana, els dimecres, després de dinar. Algun savi pedagog havia pensat que, si ho percebíem com un lloc prohibit, tindríem més ganes d'anar-hi i remenar llibres i furgar entre tots aquells volums i el requitzell de fantasies fins a trobar una història que ens captivés. El llibre, en majúscules —cadascú el seu—, que ens desvetllés el plaer de la lectura. La biblioteca, però, per a l'Àxel i per a mi, s'havia convertit en un lloc ideal per badar. Sí que al fons de la biblioteca, de costat a costat i de dalt a baix, hi havia lleixes i més lleixes de llibres, ordenats, arreglats amb el llom a la vista i classificats amb el criteri de l'Ayuso —que devia ser un criteri encertat—, però a nosaltres ens agradava més seure just a l'altra banda, al costat del gran finestral. Posàvem un llibre, un de qualsevol, obert al damunt de la taula i ens passàvem una hora parlant en veu molt baixa i mirant el pati dels tres pins mentre l'Ayuso, assegut a la seva taula senyorial i ajudat per unes ulleres minúscules que descansaven a la punta del nas, arxivava la seva col·lecció d'antiquíssimes postals de Barcelona.

Amb l'Àxel havíem descobert que el finestral de la biblioteca era un emplaçament estratègic per dominar tota l'escola. La panoràmica ho abastava tot, des de la porta que donava al gimnàs i als vestidors de nens i nenes fins al cancell principal de l'escola,

que permetia veure, estirant el coll, un tros del carrer de Bellesguard, un cul-de-sac on els mestres i professors més matiners podien aparcar el cotxe en bateria. A l'altra banda del gran finestral de la biblioteca hi havia l'aula de dibuix i, a tocar d'unes buguenvíllees que els costava d'arrencar, hi havia la porta de la secretaria, que, per un trau o per un mal de cap, també es convertia en infermeria, refugi o consol.

El dimecres, de tres a quatre, els tres pins tenien una estona de quietud. Ja no servien de pals de porteries, ni per lligar-hi cordes per saltar. Amb tots els nens a les aules, pel pati pràcticament no hi desfila-va ningú. Les cuineres, després de rentar plats i olles, tocaven el dos amb un caminar feixuc. Els vigilants de menjador, amb més pressa per gaudir de la tarda i de la vida, s'enfilaven a la bicicleta i tiraven Bellesguard avall. De tant en tant, algun dimecres de tres a quatre, mentre tots els nens del tercer C érem a la biblioteca, vèiem arribar alguns pares que anaven directament a secretaria a sentir el veredict sobre el seu fill en boca del tutor del seu curs. Aquell dimecres de calor, un dia de maig que la bata ja ens feia nosa, però, a l'hora que pel pati només hi passaven el vent i la calma, vam veure arribar un personatge misteriós.

Un taxi va frenar al davant mateix de la porta de l'escola i, a l'instant, en va baixar un home que podia tenir l'edat del nostre pare però que no teníem vist de ser cap pare de l'escola. Anava amb corbata.

Vestit fosc i corbata. I a la nostra escola n'hi entraven ben poques, de corbates.

—Mira, Biel.

L'Àxel me l'assenyalava, però jo no entenia què havia de veure.

—El taxi no marxa.

Com m'agradaven els taxis de Barcelona, grocs i negres, una combinació cromàticament indigesta però amb molta personalitat per a un cotxe. Veus un taxi així i dius... A Buenos Aires, per cert, també són grocs i negres.

L'home de la corbata, amb una tofa negra, esborrifada, va pujar els graons que hi havia des del carrer fins a la biblioteca sense gaire empenta. A la porta de la secretaria el va sortir a rebre, amb posat greu, la directora de l'escola. L'Àxel es va adonar que no era una visita concertada qualsevol. El Santcristogròs, la senyora Ramos, només apareixia, a repèl, per a casos crítics. Es van donar la mà, van entrar cap dins i allà, durant uns minuts, vam perdre la visió de la jugada. La conversa devia ser curta perquè el Santcristogròs en va sortir tot sol i, amb el seu caminar tibet, d'esquena emperpalada —ja fos per un pinçament discal o per donar-se-les de ballarina repatània—, se'n va anar, de patac, a l'aula de disseny. Mentre els del tercer C, cada dimecres, havíem d'anar a la biblioteca després del pati del migdia, els del tercer B teníeu classe de dibuix o de plàstica. Aquella setmana havíem de copiar la casa del Joan Miró a Mont-roig del Camp que el Torío

havia penjat a la pissarra. Poca cosa. Copiar un Miró, i en una hora. I amb unes pintures que, de tan resseques, quan les havíem acabat d'estovar a base de barrejar-les amb aigua, ja era l'hora de lliurar la làmina al Torío. Un tipus enrotllat, el Torío. Potser ho porta l'assignatura. Aquell dimecres, però, així que va sortir de l'aula amb el Santcristogròs també va començar a fer mala cara. I van tornar a entrar i, en un tres i no res, l'Àxel, que estava més ben encarat, em va dir:

—Mira, Biel, Mira. Surten amb la Gina.

I el Torío es va quedar allà palplantat, amb la porta de l'aula de disseny oberta, i la directora i tu vau anar cap a la secretaria i allà vaig pensar, que estrany.

—Què pot haver fet? —li vaig preguntar a l'Àxel.

Encara no havíeu arribat a secretaria que van sortir l'home misteriós i la teva mestra, que no recordo com es deia, i ella et va posar la motxilla a l'esquena i, amb gest maternal, si em permetes que t'ho digui, et va fer dos petons. I el Santcristogròs, que no havia fet mai dos petons a ningú, es va limitar a tocar-te la carona, amb un tic més aviat fred. I l'home, ell sí amb decisió, et va agafar la mà i, xanoxano, vau anar tirant cap al carrer. En passar per davant de l'aula de disseny, el Torío et va fer adéu amb un pinzell i, pel que vaig veure de lluny i girant el clatell, et va somriure.

—Tu creus que l'han expulsat?

—A la Gina?

—Per què se l'emporten, doncs?

—Aquest senyor no és el seu pare...

—Qui vols que sigui?

—El seu pare du bigoti i aquest senyor no l'havia vist mai.

I a partir d'aquí, mentre l'Ayuso s'entretenia renyant un ganàpia que tornava *El baró rampant* d'Italo Calvino fora de termini, l'Àxel i jo especulàvem sobre per què et podien haver expulsat.

—Ha robat diners —deia l'un.

—Diners d'on?

—De la tutoria —ens inventàvem, per exemple.

—O ha entrat als vestidors d'homes —i ens venien ganes de riure.

—Sí, hi ha entrat i s'ha despullat i ha ensenyat la vulva als nens del tercer B.

L'Ayuso, de la porta estant, ens va fúmer un senyor crit. Vam fer veure que llegíem com si res i, baix baixet, vam continuar considerant opcions. En aquell moment, tu i l'home taciturn que t'havia vingut a buscar ja havíeu sortit de l'escola i havíeu pujat al taxi. El conductor, mentre s'esperava amb el comptador en marxa, havia aprofitat per fer el gir a la indonèsia per sortir de l'atzucac i tornar a baixar per Bellesguard.

—Potser se li han mort els pares...

—Diràs els avis. Com vols que se li morin els pares?

I en aquell moment precis, en un dimecres calorós de maig, prop de les quatre de la tarda, davant

del finestral de la biblioteca, amb la vista al pati dels tres pins d'una escola amb nom de sant i amb l'Ayuso convertit en un personatge fantasmagòric que no deixava de remugar de fons, se'm va ensorrar el món. Vaig descobrir que els pares també es podien morir. Ningú fins aleshores no m'ho havia dit. No ho havia pensat mai. I de cop i volta, totes les meves certeses van trontollar. Vaig incorporar un risc a la meva vida. Una por nova, desconeguda i profunda.

—N'estàs segur, Àxel, que si som nens se'ns poden morir els pares?

Em va explicar que tenia un cosí a qui li havia passat. I em va assegurar que no era veritat que els pares es morissin de vells. No necessàriament, vaja. Jo em resistia a creure-ho i, quan em van venir a buscar, tot va ser pujar a l'R5 i preguntar a la meva mare si era veritat que... Vaig treure el tema amb recança, amb l'esperança que fossin cabòries de l'Àxel. I no recordo la resposta exacta, però vaig entendre que sí, que aquí la pot palmar tothom a qualsevol edat i en qualsevol moment. Com les tres filomenes que teníem a casa i que s'havien anat morint així, passi-ho bé, dins de la peixera, sense que n'arribéssim a saber les causes. Saps quin trasbals va ser allò per a mi durant molts mesos? Per això et deia que mai no oblidaré la primera vegada que em vaig fixar en tu. Fins aquell dia sabia qui eres, esclar que sí. La Gina, una nena del mateix curs, d'una altra classe, que potser era de les més bones a l'hora

de fer tombarelles a gimnàstica però de la qual gairebé no sabia ni els cognoms.

L'endemà, a l'escola, la nostra senyoreta, la Núria del tercer C, ens ho va comunicar. Dreta, davant de la pissarra, ens va dir que, en el que quedava de curs, hauríem d'ajudar la Georgina Castro si la vèiem trista, perquè se li havia mort la mare. Mai una classe de nens i nenes de nou anys havia escoltat la senyoreta Núria amb tanta atenció. Mai la Núria, amb tretze anys com a mestra, havia vist unes carones tan receptives al drama que els explicava. Al meu voltant, vaig veure més d'una cara pàl·lida, d'algú que, com m'havia passat a mi, acabava de descobrir una possibilitat mai contemplada. I algú, fins i tot, va somicar. Diria que era una amiga teva. I tu ens vas fer molta pena. L'Àxel, que potser ja apuntava per a estudiant de periodisme, li va preguntar a la senyoreta Núria si la teva mare s'havia mort d'un dia per l'altre o si ja estava malalta.

—D'un vessament cerebral —va respondre la Gina, que havia escoltat, contenint la nostàlgia, el monòleg catàrtic del Biel.

Això no ens ho van dir així. Van explicar-nos que s'havia trobat malament i que s'havia mort de sobte. I des d'aleshores, cada vegada que els meus pares es trobaven malament, o que no feien prou bona cara per alguna cosa, jo no ho deia a ningú però patia en silenci i volia que vingués el metge a casa per donar-los una ullada. I escoltava si respiraven bé. I si...

—Biel, et puc dir una cosa? —La Gina havia començat a agafar fred.

—Esclar... —El Biel, al seu costat, amb la mirada clavada en algun punt del sostre, li va despentinat els pèls del braç—. Només faltaria...

—Tu vas descobrir els perills de la vida. I em sap molt greu. La teva innocència a prendre pel cul. Però la que vaig caure del cavall vaig ser jo. La mare se'm va morir a mi. Als trenta-un. D'un dia per l'altre, bona nit.

—Ei, que jo...

—T'acompanya a l'escola al matí i l'oncle et ve a buscar a mitja tarda i et porta en taxi a casa seva i mentre et dona un vas de llet per berenar t'explica el què.

—Gina, tia. Que jo no volia... Tot això t'ho deia perquè l'Àxel hauria guanyat l'aposta. Que hauria salvat el coll, vaja... Si això va passar en dimecres, és veritat que tu no vas tornar fins dilluns.

—No ho recordo. No recordo res d'aquells dies. És com si no haguessin existit. De fet, el pitjor de tot saps què és? Que no recordo la meva mare. Ni la veu, ni l'olor, ni re de re. Amb nou anys, què vols? Si hagués pogut triar —va somriure per no castigar més el Biel— m'hauria estimat més ensenyar la vulva a tots els nens de tercer.